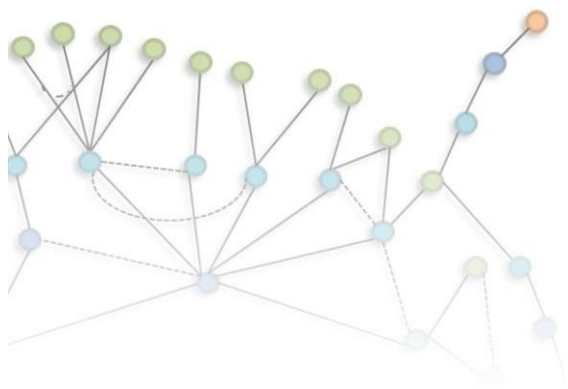
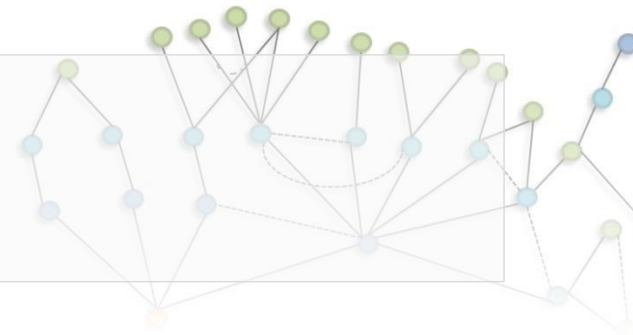

Ta čudni model na F...

Saj ste že slišali....

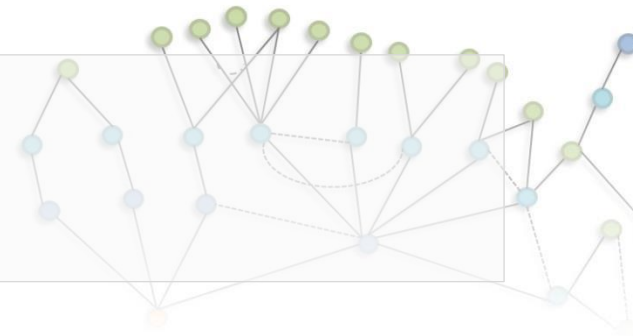

FZBZ, FRBR, FRANAR, FRAD, FRSAR, FRSAD, frbrizacija

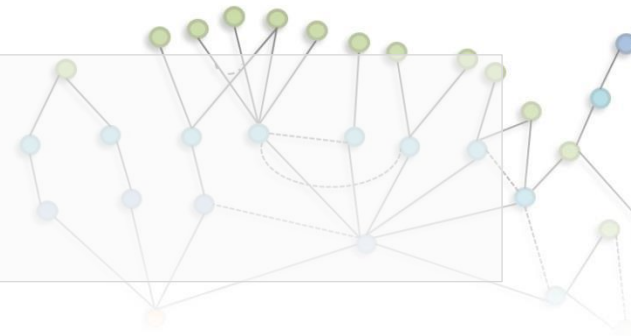
??????

Na Googlu tudi

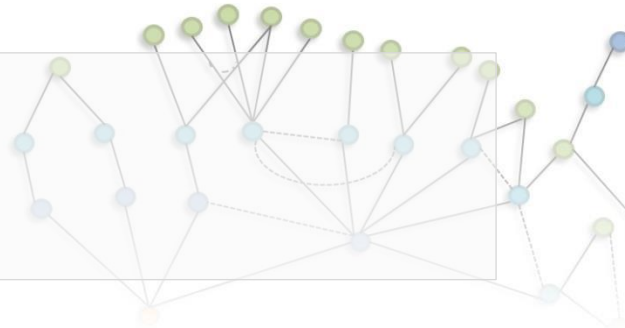
- <http://www.dofrbr.com/>

Pa od začetka

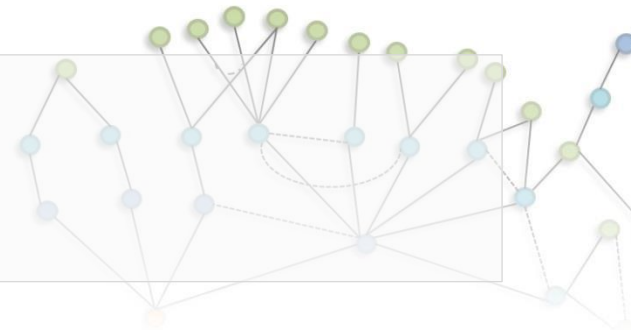
Knjižnični katalog

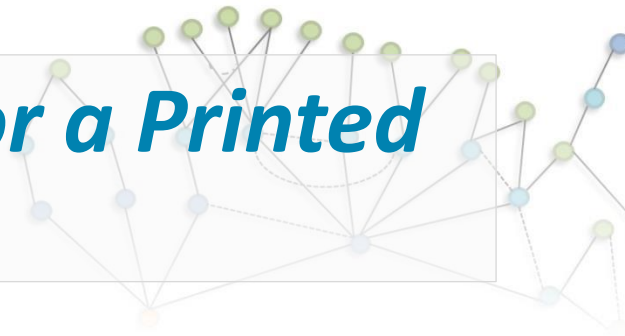
- Orodje knjižničarja
- Orodje uporabnika
 - Vstopna točka do knjižnične zbirke
 - Omogoča najdenje gradiva
 - Pregled nad zbirko

Teoretične osnove

- Panizzi (1841)
- Cutter (1876)
- Pariška načela (1961)
- IFLA IME-ICC (2009)

Charles Ammi Cutter: *Rules for a Printed Dictionary Catalog*(1876)

Namen kataloga je, da:

1. Omogoči najti knjigo, za katero poznamo

- avtorja
- naslov ali
- temo.

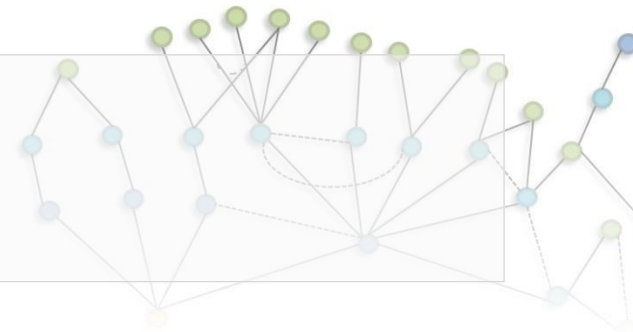
2. pokaže, kaj zbirka obsega

- glede na posameznega avtorja
- glede na temo
- glede na vrsto/zvrst

3. Pomaga pri izbiri knjige

- glede na izdajo
- glede na naravo (zvrst ali tematiko)

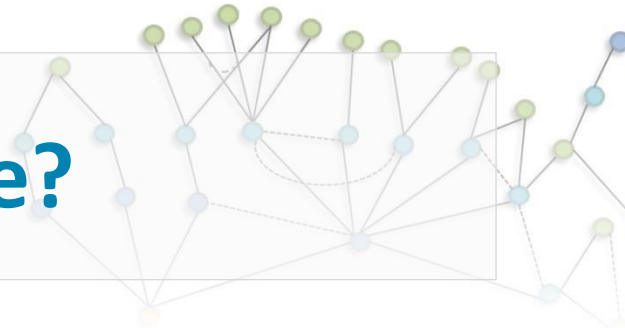
Pariška načela (1961)

Katalog mora pomagati ugotoviti:

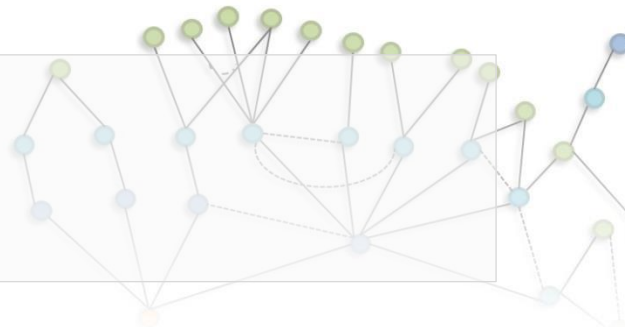
1. ali ima knjižnica določeno knjigo, ki jo označuje
 - a) avtor in stvarni naslov *ali*
 - b) samo stvarni naslov, če avtor v knjigi ni imenovan *ali*
 - c) nadomestek za naslov, če avtor in stvarni naslov nista primerna ali ne zadoščata za identifikacijo
2. a) katera dela določenega avtorja *in*
- b) katere izdaje določenega dela so v knjižnici.

Zakaj so potrebne spremembe?

- Nove vrste gradiva, nova računalniška orodja
- Nove potrebe, pričakovanja in zahteve uporabnikov

Kaj je drugače?

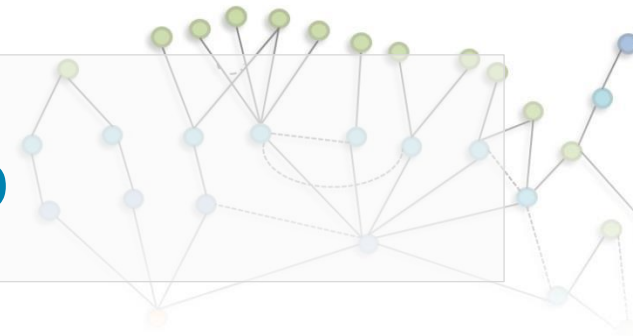
- Knjižnice se na svojem lastnem terenu (prvič) srečujejo s konkurenco
- Uporabniki menijo, da katalogi niso intuitivni – predvsem v primerjavi z drugimi orodji in storitvami
- Uporabniki se načrtno izogibajo uporabi kataloga, celo ko si hočejo gradivo izposoditi
- „Vse je na spletu“
- Uporabniki pričakujejo enostavna orodja, za katera ni potrebno posebno usposabljanje

Ali se knjižnice (knjižničarji) tega zavedajo?

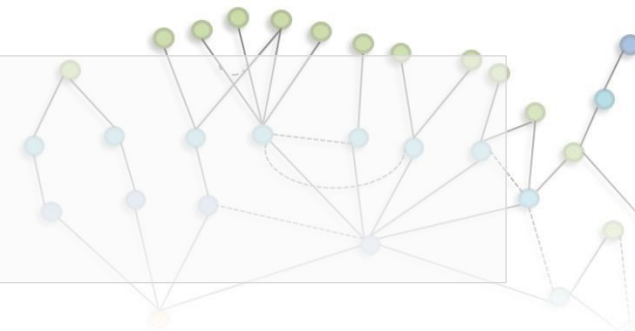

- Ne povsem
 - Knjižničarji premalo premišljajo o svojih orodjih
 - Se zanašajo na tradicijo
- Po drugi strani se stvari dogajajo:
 - Novi modeli, nove teoretične osnove
 - Nova orodja in storitve (npr. Semantični splet)
 - Knjižničarji prevzemajo nove vloge (e-učenje, upravljanje s podatki)

Stvari se spreminjajo že dolgo

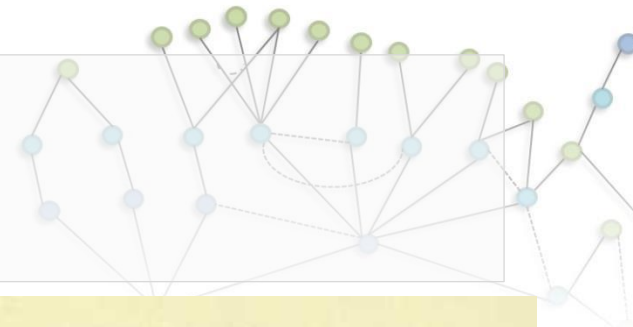

NUK 1774-1900

271.	Liberat. clasp. Roman. Poesis	1 ^{to}
Horatius Q. Flaccus.	✓ Quinti Horatii Flacci Opera, interpre- tatione et notis illustravit Ludovicus Desprez, jussu Christianissimæ Regis, in usum Serenissimæ Delphini, ac Serenissi- morum Principum Burgundiæ, Andium, Biturigum.	Passani, 1777. Sed prostant Venetiis apud Remondini
II 127 10714	Jussu universæ	1 cont. 1 ^{to} I M. C. 2 ^a

NUK 1900-1947

II
66054

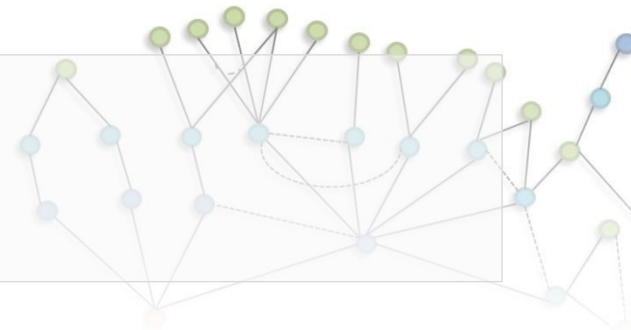
L E P R O N I, F(ederico) :

Sulla tubercolosi miliare del polmone. Osservazioni Cliniche.
Foligno. 1934. 4o.

Estr. da: Rinascimento Medico, Il Giornale di Tisiologia, 1934

(Lavori 225)

adligat n 66031

BROWN, Dan, 1964-

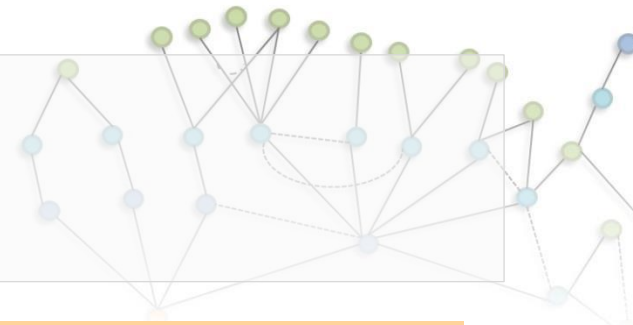
#The #Da Vinci code : a novel / Dan Brown. - 1st Doubleday international mass market ed. - New York [etc.] : Doubleday, 2004. - 489 str. ; 18 cm

ISBN 0-385-51322-4 (broš.)

821.111(73)-312.4=111

COBISS.SI-ID 2502461

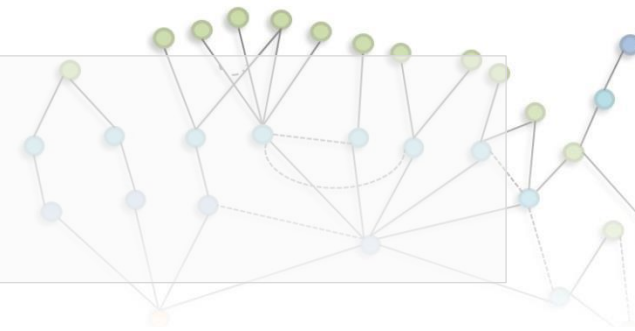
MARC


```
3. ID=2502461 M V1 12.05.2004 SIKPV::SNEZA_OCLC

001 an - nov zapis ba - tekstovno gradivo, tiskano cm - monografska
    publikacija d0 - ni hierarhičnega odnosa eocm55074114 7ba -
    latinica
010 a0-385-51322-4 bbroš.
100 bd - publikacija, zaključena ob izidu ali v enem koledarskem letu
    c2004 em - odrasli, splošno (leposlovje) hslv - slovenski lba -
    latinica
1010 aeng - angleški
102 ausa - Združene države Amerike
105 ay - publikacija ni ilustrirana fa4 - kriminalni, vohunski,
    detektivski roman
2000 a#The #Da Vinci code ea novel fDan Brown
205 a1st Doubleday international mass market ed.
210 aNew York [etc.] cDoubleday d2004
215 a489 str. d18 cm
60010aLeonardo cda Vinci f1452-1519 wFiction 2LC
6061 aGrail wFiction 2LC
6061 aCryptographers wFiction 2LC
6091 aSuspense fiction 2gsafd
6091 aMystery fiction 2gsafd
675 a821.111(73)-312.4=111 s82 b82 c821.111(73) - Ameriška
    književnost
700 1316585571 aBrown bDan f1964- 4070 - avtor
```


DC in XML


```
<?xml version="1.0" ?>
- <dc xmlns="http://purl.org/dc/elements/1.1/">
  <title>Arithmetic </title>
  <creator>Sandburg, Carl, 1878-1967.</creator>
  <creator>Rand, Ted, ill.</creator>
  <type />
  <publisher>San Diego :Harcourt Brace Jovanovich,</publisher>
  <date>c1993.</date>
  <language>eng</language>
  <description>A poem about numbers and their characteristics. Features anamorphic, or distorted, drawings which can be restored to normal
    by viewing from a particular angle or by viewing the image's reflection in the provided Mylar cone.</description>
  <description>One Mylar sheet included in pocket.</description>
  <subject>Arithmetic</subject>
  <subject>Children's poetry, American.</subject>
  <subject>Arithmetic</subject>
  <subject>American poetry.</subject>
  <subject>Visual perception.</subject>
</dc>
```

Pa spremembe v računalniškem katalogu...

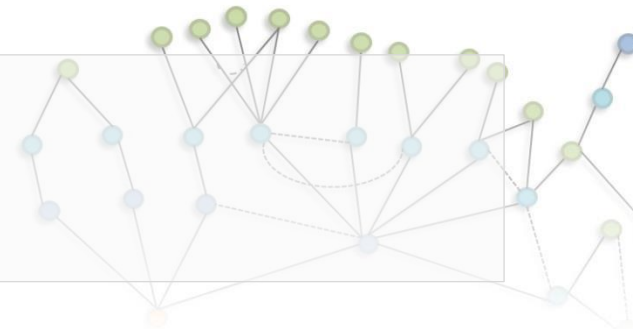
- Replika listkovnega kataloga
- Spletni OPAC
- Fasetni OPAC
- Katalog 2.0

Tradicionalni katalog

Tradicionalni katalog

Databases

Search

My library

Shared database: **COBIB.SI** - Union bibliographic/catalogue database (No. of records: 4.047.595)

Search

Basic

Advanced

Expert

Author

AND

Title

AND

Publication year

AND

Keywords

Language:

all languages

Select records for:

all material (incl. e-sources)

E-resources only:

☐

FIND

Tips

Expand

If you are unsure of the correct form of a name, you can use the expand function in advanced search to browse the search indexes. Type in the beginning of the author's name and click the (expand) button. You will get a list of names, from which you can select the correct one. The name will be copied to the search box automatically. If you wish, you can also type the correct name into the search box.

Personal names

Personal names in authors fields or fields with names used as subject headings are inverted - the surname is followed by the first name(s). A comma and a space are placed between the surname and the first name. In phrase search, names must be entered as follows: Surname, Name.

Example

wide, oscar

[more on advanced search](#)

[details on advanced search](#)

Katalog nove generacije

Queens Library
Enrich your life

My Account | My Queens Library
Renew & Request Items | Web Membership
Print this page

Books | Music | Movies | Digital Media | Websites | Articles | Events

Discover | Search: go | Print | Help

Results 1 - 10 of 337 for [Complex query], sorted by: relevance

Angels & demons
Dan Brown
*1st Pocket Books paperback printing, July 2001.
Call number: FIC Brown
Year: 2001
Subject: Papacy, Vatican City, Fiction, Adventure fiction
Found: Brown (1) Dan (1)

The Da Vinci code
a novel
Dan Brown
In an exhilarating blend of scholarly intelligence, relentless adventure, and cutting wit, Robert Langdon (first introduced in "Angels...

Digital fortress
Dan Brown
When the NSA's invincible code-breaking machine encounters a mysterious code it cannot break, the agency calls its head cryptographer, Susan...

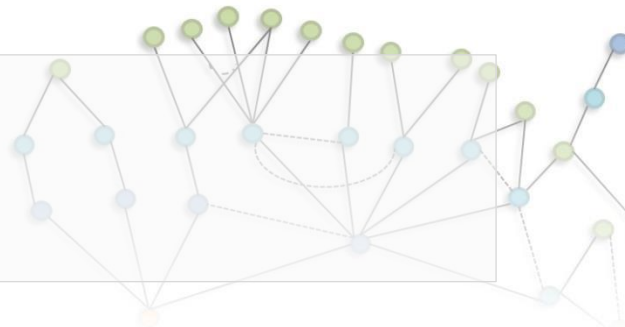
The Da Vinci code (CD)
[a novel]
Dan Brown, Read by Paul Michael., Paul Michael
Unabridged ed. ; Subtitle from container. ; 13 compact discs. ; Compact disc. ; 1452-1519
Call number: SCD

Select Location
Showing results from:
All locations

Refine
Library format
Books on Cassette or CD (44)
Sound recording (44)
Author
Brown, Dan (151)
Von Ziegesar, Cecily (17)
Cox, Simon (11)
292 more...
Subject
Cryptographers (56)
Secret societies (46)
Christianity in literature (45)
Christian saints in literature (37)
Grail (29)
247 more...
Language
English (226)
Chinese (25)
Spanish (23)
Russian (13)
Korean (8)
16 more...
Series
Danko, Dan (4)
Sidekicks ; (4)
Prentice Hall essential Web professionals series (4)

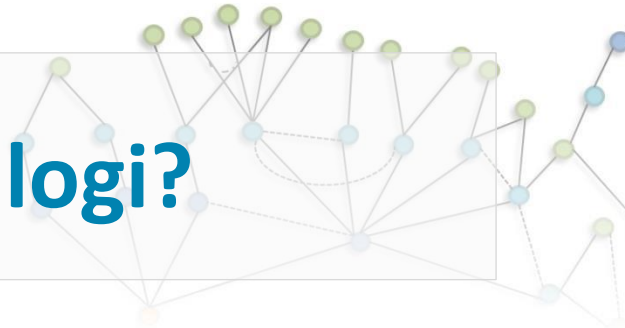
Books dan brown
adventure ibooks
fantasy
balance student college
essay tale dian
fiction poem include
publishing mystery write
libro love year poetry
people dayan
novel woman
conservar dann
Association Spelling variation
Translation Thesaurus term
Discovery trail

Torej?

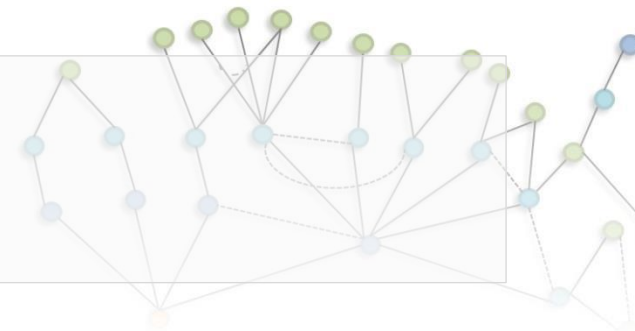
- Nove uporabniške potrebe, pričakovanja in zahteve
- Bibliografski podatki ne bi smeli biti (več) izolirani
- Knjižnice bi morale promovirati in izkoristiti kvaliteto svojih podatkov – pomislimo le na normativno kontrolo

Kaj je narobe s sedanjimi katalogi?

- Dolg seznam podobnih zapisov
- Ni smiselnega grupiranja
- Relacij ni (dovolj) ali niso prikazane
- Nič zadetkov
- Normativni podatki uporabniku niso prikazani
- Slaba podpora raziskovanju, brskanju

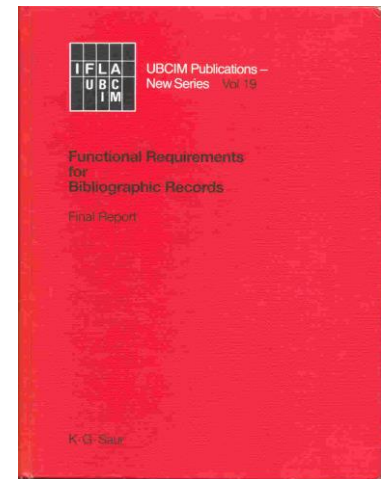
Zato

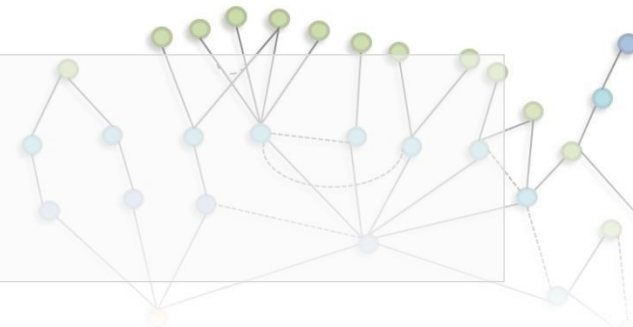
- Rabimo nove sisteme
- Moramo dobro razumeti bibliografski univerzum
- Konceptualni modeli so primerna osnova
 - Omogočajo razumevanje
 - So osnova za računalniško podporo

Functional Requirements for Bibliographic Records/Funkcionalne zahteve za bibliografske zapise

- Razvit pod okriljem IFLE in sprejet 1997
- Objavljen 1998
- Konceptualni model bibliografskega univerzuma

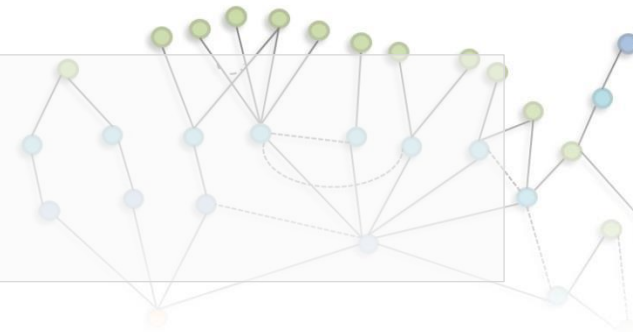

Uporabniška opravila

- Uporabiti podatke, da **NAJDEMO** gradivo, ki ustreza uporabnikovi iskalni zahtevi
- Uporabiti najdene podatke, da **IDENTIFICIRAMO** entiteto (npr. potrdimo, da je najdeni dokument tisti, ki ga je uporabnik iskal ali da razlikujemo med dvema podobnima dokumentoma)
- Uporabiti podatke, da **IZBEREMO** entiteto, ki ustreza uporabnikovim potrebam (npr. da izberemo besedilo v primernem jeziku ali izberemo verzijo računalniškega programa, ki ustreza uporabnikovi opremi)
- Uporabiti podatke da **PRODOBIMO** gradivo ali dostop do gradiva

Ali drugače

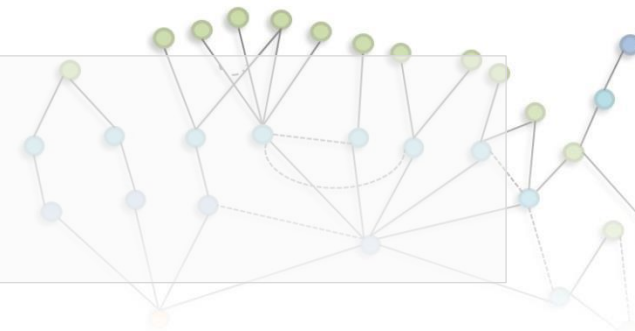
- **NAJTI:** zmanjšati množico na obvladljivo velikost
- **IDENTIFICIRATI:** natančno razumeti naravo vira, ki ga metapodatki opisujejo
- **IZBRATI:** med relevantnimi najdenimi viri izbrati tiste, ki so primerni
- **PRIDOBITI:** pridobiti dostop do vira
- **RAZISKOVATI:** pregledovati zbirko, da se z njo seznanimo in naletimo na zanimive vire

FRBR Entitete

Skupina 1:

(rezultati intelektualnega in umetniškega ustvarjanja)

- **Delo**
- **Izrazna oblika**
- **Pojavna oblika**
- **Enota**

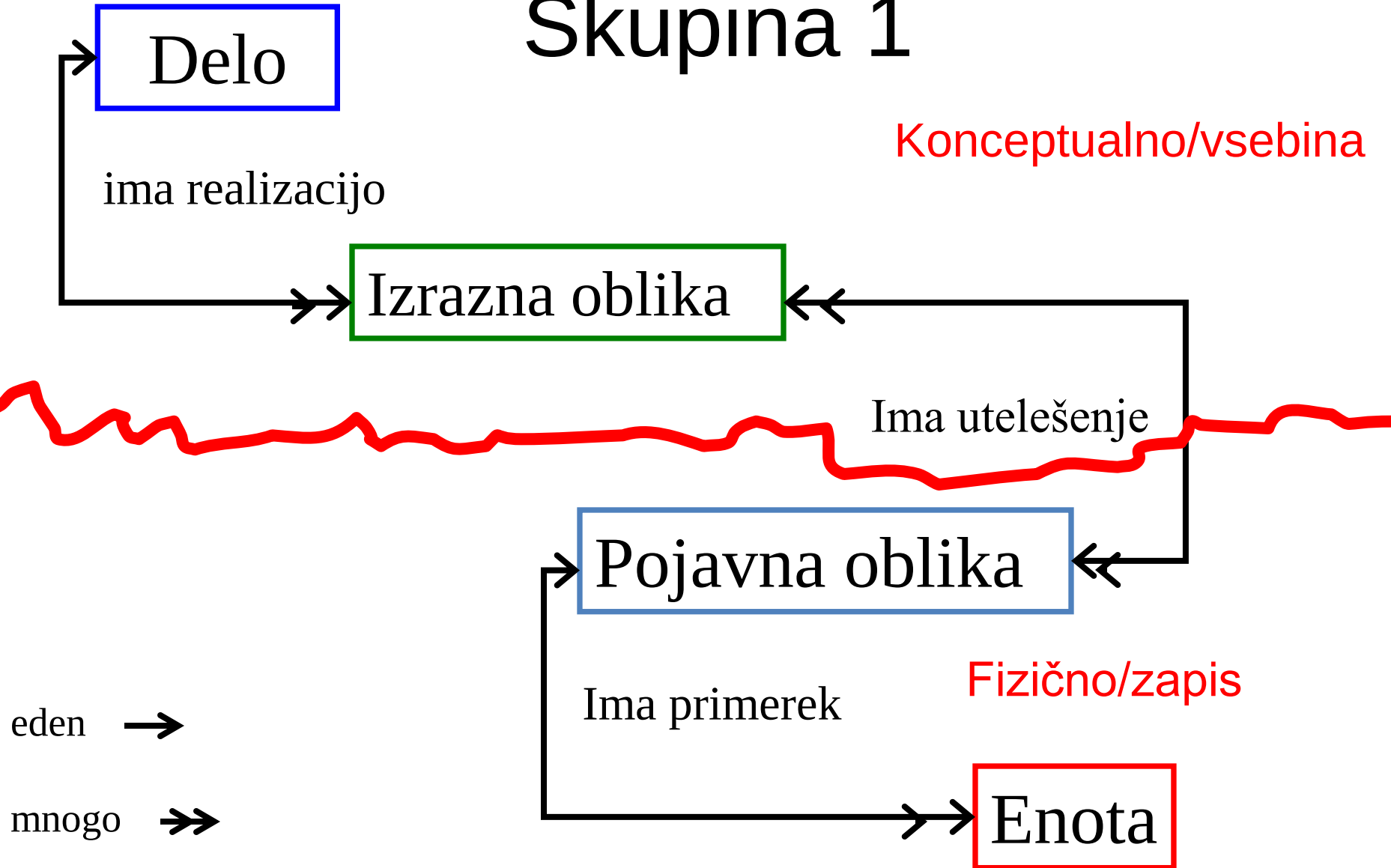
DELO: intelektualna/umetniška stvaritev

IZRAZNA OBLIKA: intelektualna ali umetniška realizacija *dela* v obliki alfanumeričnih znakov, glasbe, koreografije, zvoka, slike, objekta itd. ali kombinaciji teh oblik

POJAVNA OBLIKA: fizično utelešenje *izrazne oblike* nekega *dela*

ENOTA: posamezni primerek *pojavnne oblike*.

Skupina 1

Skupina 2

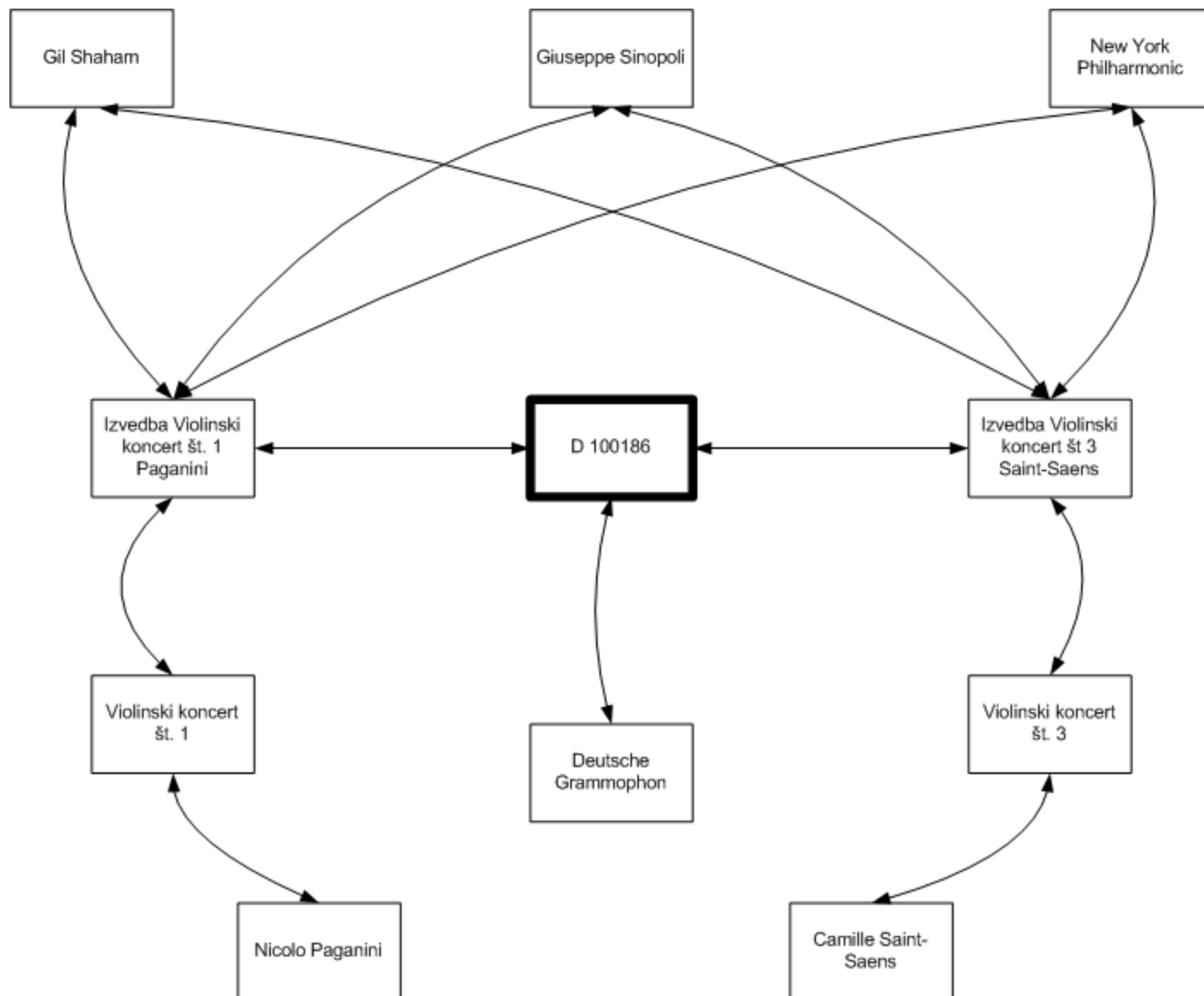
(agenti povezani s skupino 1)

- **OSEBA**
- **KORPORACIJA**
- **DRUŽINA** (dodana v FRAD)

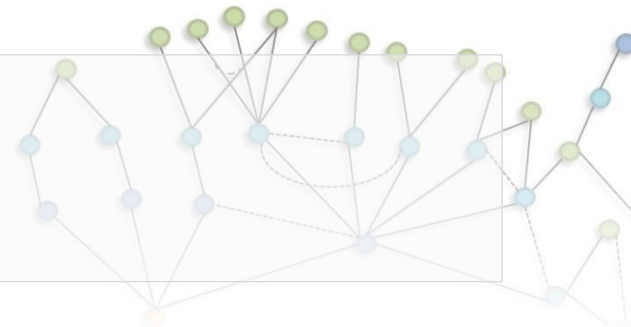
Teme del

- Skupini 1 in 2
- Skupina 3
 - **Pojem**
 - **Objekt**
 - **Dogodek**
 - **Kraj**

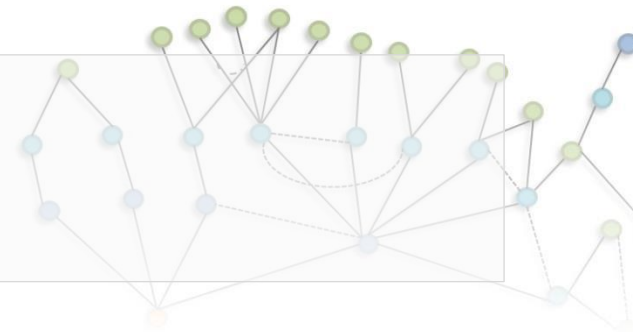

FZBZ je revolucionaren

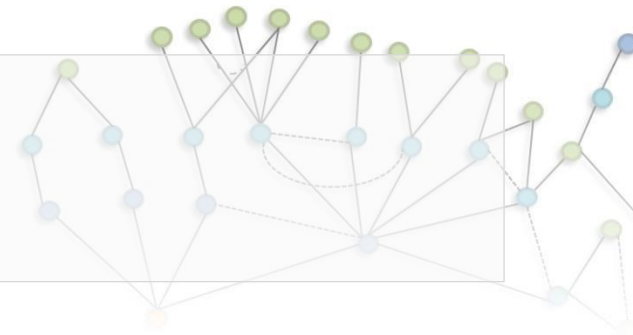
- Uporabniški pogled na bibliografske podatke
- Katalog kor računalniška zbirka in ne replika listkovnega kataloga
- Prevetritev teorije in prakse katalogizacije
- Omogoča interoperabilnost na področju kulturne dediščine, koristen za upravljanje z intelektualno lastnino, Semantični splet

„Družina FZBZ“

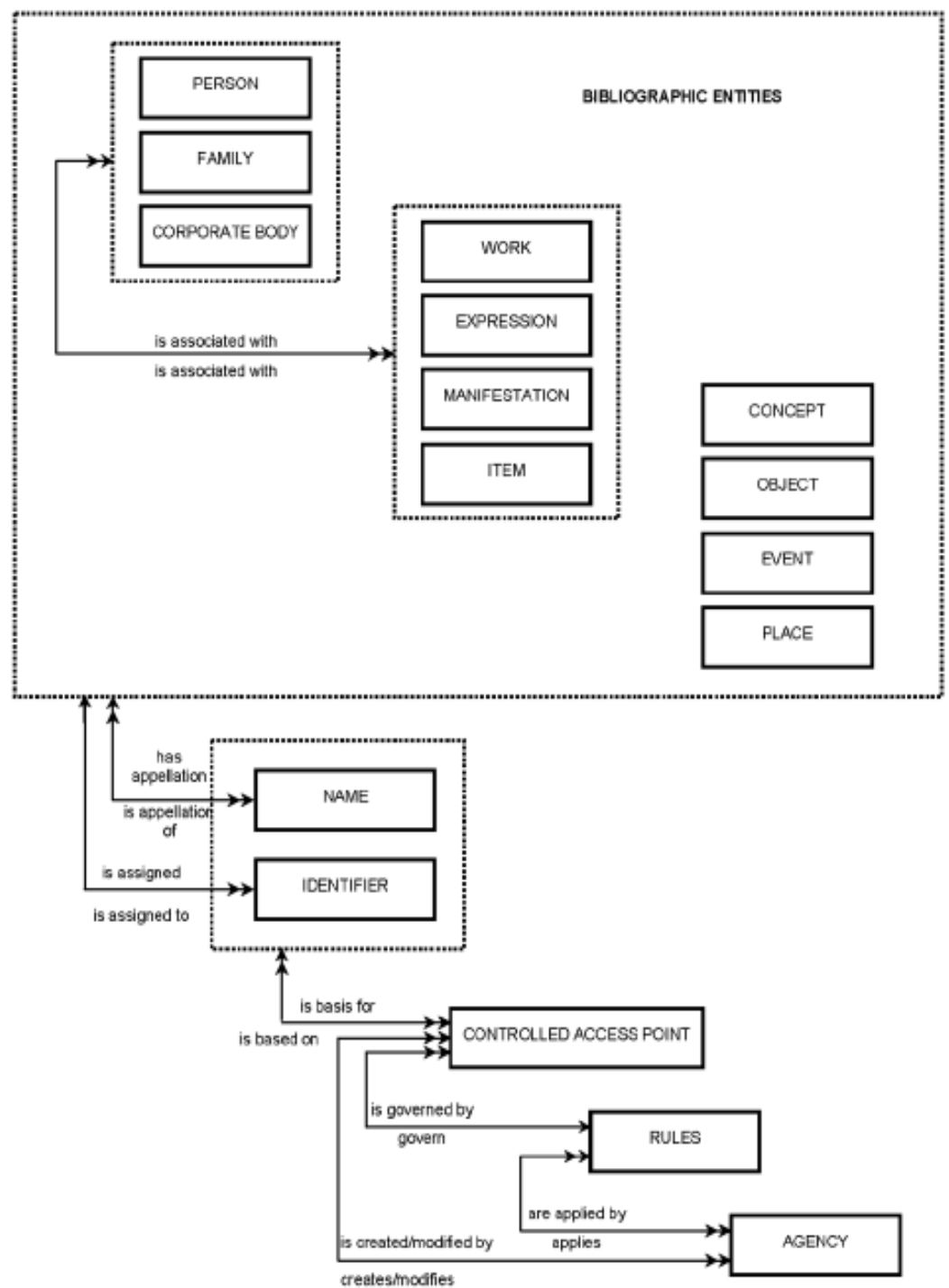
- FZBZ/FRBR: izvorni model
 - Vse entitete, poudarek na Skupini 1
- FRAD: Functional Requirements for Authority Data
 - Poudarek na Skupini 2
 - Sprejet 2009, objavljen 2010
- FRSAD: Functional Requirements for Subject Authority Data
 - Tematska relacija
 - Sprejet 2010, objavljen 2011

FRAD

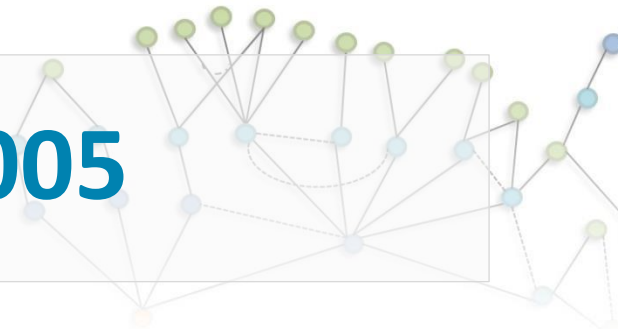

- *Družina* dodana Skupini 2
- *Name/Ime* kot entiteta
- Dodaja opravili *Justify/Upravičiti* in *Contextualise/Postaviti v kontekst*

FRAD

FRSAD: začetek aprila 2005

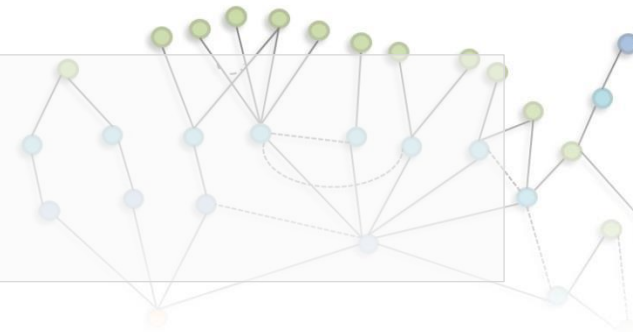

Poslanstvo:

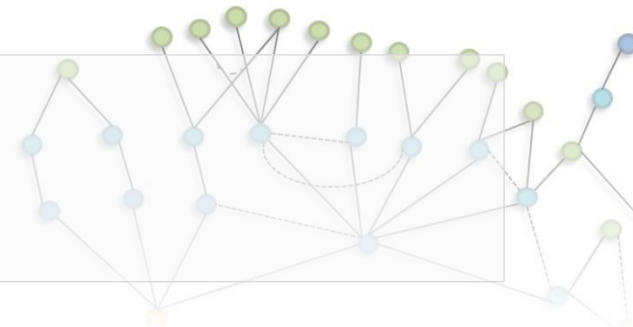
- Zgraditi konceptualni model Skupine 3 v okviru modela FZBZ, omejen na tematsko relacijo („Aboutness“),
- Pripraviti referenčni okvir za podatke v predmetnih normativnih zapisih v povezavi z uporabniškimi potrebami,
- Pregledati možnosti za mednarodno uporabo in izmenjavo predmetnih normativnih podatkov med knjižnicami in širše.

Uporabniške opravila

- NAJTI
- IDENTIFICIRATI
- IZBRATI
- RAZISKOVATI

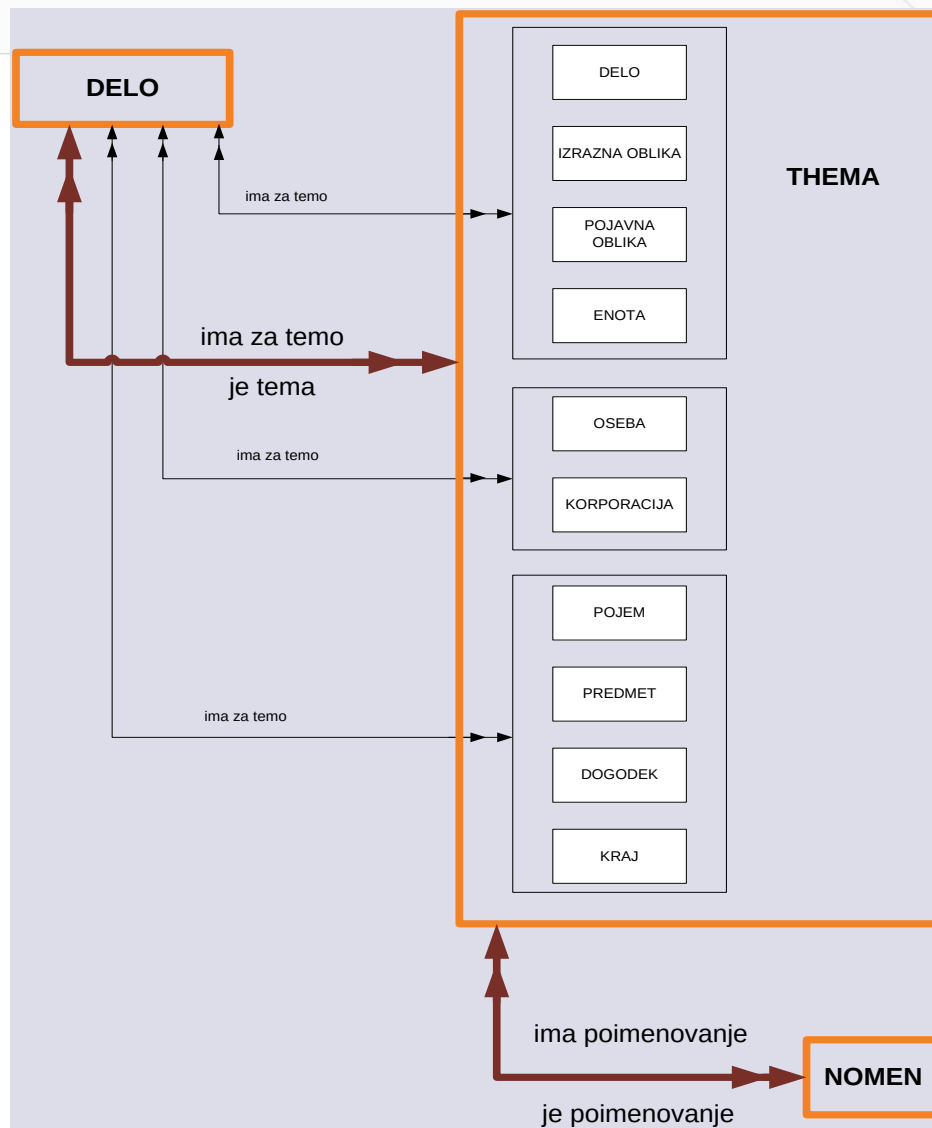

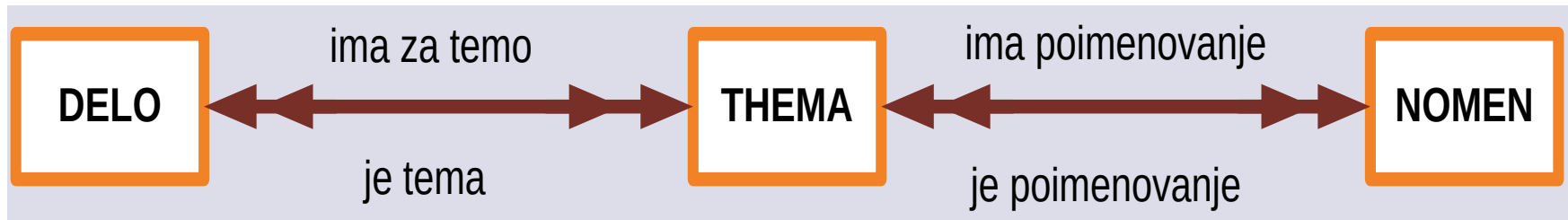
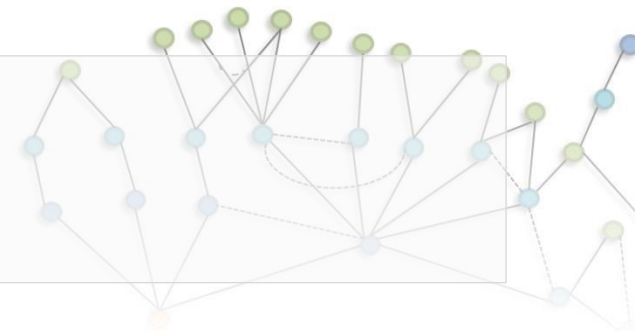
Entitete Skupine 3....

Deležne kritik, ker ne vključujejo časa, ker ne pokrivajo aktivnosti in procesov itd. (npr. Heaney, 1997; Delsey, T. 2005)

FRSAD – posplošitev FZBZ

Thema: vse, kar je lahko tematika *dela*

- *Nomen*: simbol ali kombinacija simbolov, pod katerimi je *thema* poznana ali jih uporabljamo, ko o *themi* govorimo

Nomen
1-8

Accession Number (AN): 2005:3738 USAN

Publication Year (PY): 2002

Generic Name (CN): Flindokalner

OTHER NAMES:

Chemical Name (CN): 2H-Indol-2-one, 3-(5-chloro-2-methoxyphenyl)-3-fluoro-1,3-dihydro-6-(trifluoromethyl)-, (3S)-

Chemical Name (CN): (3S)-3-(5-Chloro-2-methoxyphenyl)-3-fluoro-6-(trifluoromethyl)-1,3-dihydro-2H-indol-2-one

Trade Name (CN): MaxiPost (Bristol-Myers Squibb)

Code Designation (CN): BMS-204352

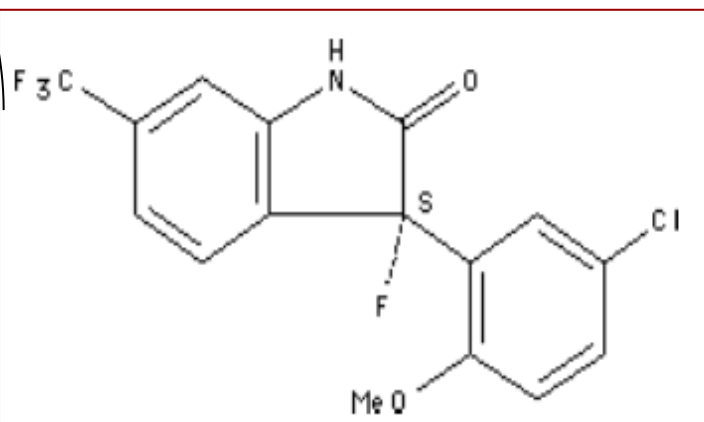
CAS Registry No. (RN): 187523-35-9

Molecular Formula (MF): C₁₆ H₁₀ Cl F₄ N O₂

Lin. Str. Formula (LSF): C₁₆ H₁₀ Cl F₄ N O₂

Molecular Weight (MW): 359.71

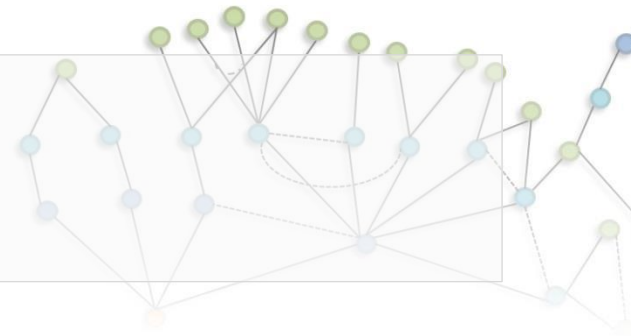
Absolute stereochemistry. Rotation (+).

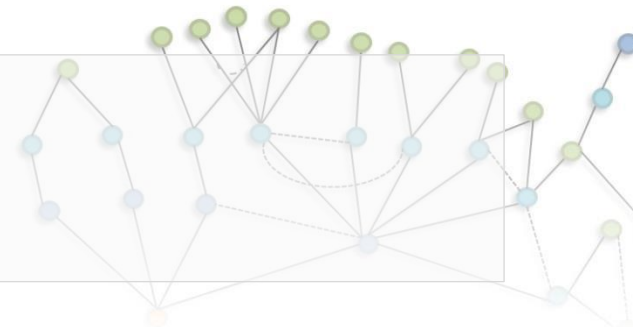
Nomen 9

Atributi *theme*

- Tip
- Opis

Tipi *theme*

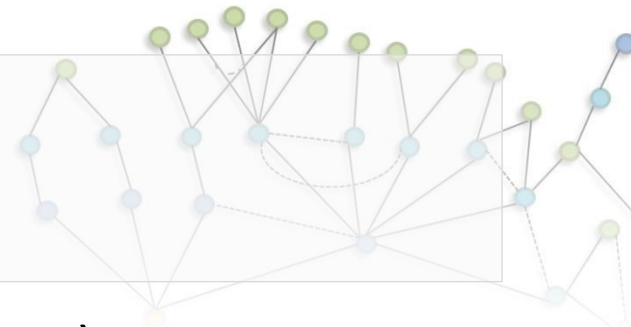

Odvisni od implementacije(domene ali kontroliranega slovarja)

- FZBZ: predmet, pojem, dogodek, kraj, +...
- Razred in instanca
- Medicina: diagnoza, simptom, terapija, zdravilo...
- ...

(Nekateri) atributi *nomna*

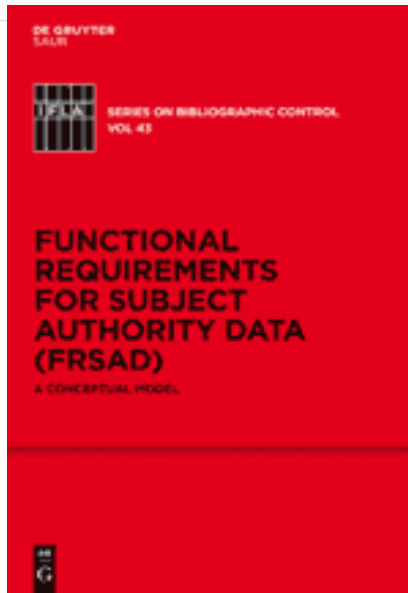
- Tip (identifikator...)
- Shema: sistem ali slovar (LCSH, UDK,...)
- Referenčni vir
- Reprezentacija (alfanumerična, zvok, slika,...)
- Jezik
- Pisava
- Transkripcija/transliteracija
- Kodiranje (Latin-1, UTF-8,...)
- Oblika
- Čas veljavnosti
- Ciljna publika
- Status (veljaven, zastarel, predlagan...)

Pomen modela za predmetno normativo

- Ločitev stvari same od njenega poimenovanja
- Splošen abstrakten model, neodvisen od področja ali implementacije
- Omogoča interoperabilnost tudi izven domene knjižnic

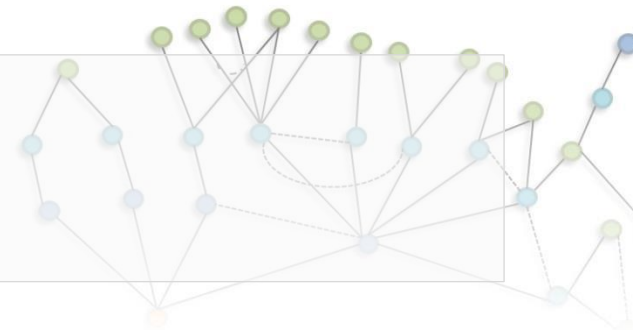
Functional Requirements for Subject Authority Data (FRSAD) - A Conceptual Model

by Marcia Lei Zeng, Maja Žumer & Athena Salaba (Eds.)

Series: [IFLA Series on Bibliographic Control](#) 43

Publisher: De Gruyter Saur

Zakaj FZBZ?

- Izkorišča možnosti računalnika
- Bibliografski univerzum predstavljen kot mreža
- Podpira raziskovanje, pregledovanje, brskanje
- Je intuitiven

Če je FZBZ rešitev, zakaj ga ne uporabimo takoj?

- Harmonizacija družine FZBZ
- Obstoječi podatki - frbrizacija
- Predstavitev rezultatov poizvedbe
- Semantični splet (formati, identifikatorji)